

21. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan puheenjohtajana toimi v. 1962 oikeusneuvos Gunnar Nybergh, varapuheenjohtajana oikeusneuvosmies Eero Rönkä sekä jäsenenä valtiot. tri Ele Alenius, maistraatinsiht. Eeva Hämäläinen ja varat. Helvi Sipilä. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kaup.joht. Arno Tuurna. Sihteerinä toimi varat. Severi Korpela.

Lautakunnalla oli vuoden aikana 9 kokousta, joiden pöytäkirjat sisälsivät 87 pykälää. Kirjelmiä saapui 102 ja lähetettiin 106.

Oikeusaputoimisto. Apulaisoikeusavustajana toiminut varat. Olli Hämäläinen, joka toisen viran hoitamista varten oli ollut virkavapaana 1.4. lukien, erosi toimestaan 1.9. lukien. Hänen tilalleen valittiin 1.11. lukien varat. Olavi Kilkkinen. Uuteen holhousapuasiain hoitamista varten perustettuun apulaisoikeusavustajan virkaan valittiin 16.11. lukien varat. Risto Laine. 10. palkkaluokan toimistoapulainen Airi Kirjavainen erosi 1.10. ja hänen tilalleen valittiin 1.1.1963 alkaen Eeva Nissinen.

Toimisto sai kertomusvuodenkin aikana toimeksiantoja, paitsi kotimaan kunnallisilta oikeusaputoimistoilta ja oikeusavustajilta, myös Ruotsin oikeusapulautoksilta.

Kaupunginvaltuuston 23.5. tekemän päätöksen mukaisesti lisättiin toimiston tehtäviin myös holhousapuasiain hoitaminen. Oli nimittäin todettu, että monet kaupungin mielisairaaloissa hoidettavista ja psykiatrisen huoltotoimiston valvonnassa kotihoidossa olevista mielisairaista, joiden asioiden hoito olisi vaatinut erityisiä toimenpiteitä, olivat vailla holhoojaa tai uskottua miestä.

Oikeusaputoimistoon perustettiin holhousapuasioiden hoitoa varten 1.6. lukien 30. palkkaluokkaan kuuluva apulaisoikeusavustajan virka, jonka pätevyysvaatimuksena oli tuomarinvirkaa varten säädetty opinnäytteet sekä riittävä käytännöllinen kokemus lainopillisella alalla. Koska virka kuitenkin täytettiin vasta aivan vuoden loppupuolella, rajoittui holhousapuasiain hoito kertomusvuonna vain erinäisiin valmistaviin toimenpiteisiin ja neuvotteluihin.

Vuoden kuluessa vireillä olleista, diaariin viedyistä asioista oli uusia 1 689 ja edelliseltä vuodelta siirtyneitä 107, joten käsiteltyjen asioiden lukumäärä oli yhteensä 1 796. Suurin osa asioista, eli 361, oli edelleen työ- ja palkkariitoja, joista sovittiin 174 ja käytiin oikeutta vain 13 asiassa. Sikseen jätetyistä 153 asiasta lienee melkoinen osa sovittu asianosaisten kesken. Uusia avioeroasioita oli 306 ja asumuseroasioita 117 sekä elatusapuasioita 174. Avioero-, asumusero- ja elatusapujutuissa tuomittiin

vuoden aikana toimiston asiakkaille elatusapumaksuja 3 580 100 mk kuukaudessa.

Erilaisia asiakirjoja, kirjelmiä ym. laadittiin 3 493, joista 311 oli hakemuskirjoja.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin 525 asiassa, joista saatiin vuoden aikana päätökseen 473. Jutuista voitettiin joko kokonaan tai pääosiltaan 418 ja hävittiin kokonaan 36.

Maksutonta oikeudenkäyntiä anottiin 295 asiassa. Anomuksista hyväksyttiin 258 ja hylättiin 37.

Vuoden aikana esiinnyttiin Helsingin raastuvanoikeudessa 901 kertaa, Helsingin kärjäkunnan kihlakunnanoikeudessa 5 kertaa ja Espoon kärjäkunnan kihlakunnanoikeudessa 6 kertaa. Eri tuomioistuimissa esiinnyttiin 217 päivänä.

Asiakkaiden käynntejä oli vuoden aikana 12 463. Eri kuukausien osalle jakaantuvat nämä käynnit seuraavasti:

Kuukausi	Vas- taan otto- päiviä	K ä y n t e j ä	
		Kaik- kiaan	Päivää kohden
Tammikuu	25	979	39.2
Helmikuu	24	884	36.8
Maaliskuu	27	1 053	39.0
Huhtikuu	22	948	43.1
Toukokuu	25	1 129	45.2
Kesäkuu	24	925	38.6
Heinäkuu	26	1 080	41.6
Elokuu	27	1 141	42.3
Syyskuu	25	1 228	45.1
Lokakuu	27	1 247	46.2
Marraskuu	25	1 092	43.7
Joulukuu	22	757	34.4
Yhteensä	299	12 463	41.7

Käyntien lukumäärä päivää kohden oli siis n. 42. Suurin määrä käynntejä samana päivänä oli 81 ja vähin määrä 2.

Säätyensä, ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.
Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoittajia ym.	9	8	17
Työnjohtajia, itsenäisiä pienyrittäjiä ym.	35	53	88
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	235	412	647
Apu- ja sekatyöntekijöitä ym.	187	431	618
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia, leskiä, opiskelijoita ym.	32	231	263
Yhteensä	498	1 135	1 633

21. Oikeusaputoimisto

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Asumuseroja	125	Työ- ja palkkariitoja	361
Sovitteluja (AL 84 a §).....	3	Vahingonkorvaus- ja muita saami- misoikeuteen kuuluvia asioita...	95
Avioeroja	361	Tapaturmakorvauksia	38
Osituksia	12	Veroasioita.....	154
Elatusapuasioita	189	Erinäisiä kyselyjä, hakemuksia, valituksia ym.	156
Muita perheoikeuteen kuuluvia asioita	41	Rikosasioita	62
Holhousasioita	21	Toimeksiantoja	41
Perintö- ja testamenttiasioita	70		
Vuokra-asioita	57		
Muita esineoikeuteen kuuluvia asioita	10		
			Yhteensä 1 796

Vuoden aikana vireille pannuista jutuista tuli, mikäli se riippui oikeusaputoimiston toimenpiteistä, kertomusvuonna käsitellyiksi tai kirjoista poistetuiksi 1 644, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	314	Jätetty eri viranomaisille	411
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	473	Juttuja, joissa toimisto otti haas- teen, mutta ei ajanut perille	5
Laadittu vain asiakirja	69	Erinäisistä syistä jätetty sillensä ..	291
Annettu neuvoja ja tehty tiedus- teluja	81		
			Yhteensä 1 644

Eri viranomaisille jätetyt em. 411 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen otettuja haasteita, jakaantuivat näiden viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti.....	3	Kaupunginvoudit ja nimismiehet ...	12
Valtioneuvosto	2	Rautatiehallitus	1
Valtiovarainministeriö	17	Posti- ja lennätinhallitus	1
Korkein oikeus	18	Sotilaspiirit	1
Korkein hallinto-oikeus	27	Vakuutusosasto	25
Helsingin hovioikeus	44	Valtion tapaturmatoimisto.....	2
Muut hovioikeudet	2	Kansaneläkelaitos	19
Helsingin raastuvanoikeus	11	Helsingin kaupungin:	
Kihlakunnanoikeudet	4	kaupunginhallitus	53
Uudenmaan lääninhallitus	85	maistraatti	14
Muut lääninhallitukset	17	eri lautakunnat	10
Vakuutusyhtiöt	18	Helsingin evankelis-luterilaisten seu- rakuntain kirkkohallintokunta ...	22
Valtiokonttori	3		
			Yhteensä 411

Kirjeitä ym. lähetettiin toimistosta vuoden aikana 2 477.

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain nojalla tuomittiin toimiston lakimiehille valtion varoista asianajopalkkioita yhteensä 2 185 860 mk. Oikeusaputoimiston asiakkaiden vastapuolilta perittiin kaupungille korvauksia yhteensä 138 150 mk.

Oikeusaputoimiston menot kertomusvuonna olivat 12 445 662 mk.
